

<p>Toimetus ja talitus TALLINNAS, Pagari uul. nr. 1</p> <p>□</p> <p>Toimetaja kõnetunnid kella 12—1.</p>	<h1>SÕDUR</h1> <p>SÕJAASJANDUSE AJAKIRI. ILMUB ÜKS KORD NÄDALAS ülemjuhataja staabi väljaandel.</p>	<p>Tellimise hind kättesaatmisega: Iga 10 numbril eest 5 marka.</p> <p>□</p> <p>Kuulutuste ja teadaannete hind: Iga korpusrea eest 50 penni.</p>
<p>Tellimisi ja kuulutusi võtavad vastu kõik wabarilgi postiasutused ja era-raamatukauplused.</p>		

№ 26.

Laupäeval, 13. septembril 1919.

I. aastakäik.

Sisukord.

Ametlik osa:

1. Väljavõtte käsust Wabariigi sõjawäele nr. 167.
2. Väljavõtted Sõjawägede Ülemjuhataja päewakäskudest.
3. Cesti sõjawäe mundri kirjeldus. (Järg).
4. Cesti rahwawäe ohwitseride kogu põhifiri.

Üleüldine osa:

1. Wäiteriikide sõjawägi (J. Soots).
2. Seisukord meie wäerindadel.
3. Lahing aeroplaanilt waadelduna. (N. Requadt).
4. Segateated.
5. Sõdurite sport.

Ametlik osa.

Käsi Wabariigi sõjawägede nr. 167.

Tallinnas, 5. septembril 1919.

§ 1.

Laiaropaliise soomusrongi nr. 3. reamees Peeter Rosenbergi ülendataks eeskujuliku teenistuse eest ja lahingutes ülesnäidatud wahwuse eest oma endisse lipniku auasteesse, 3. septembrist f. a. arwates.

§ 3.

2-se ratsapolgu juhtur Paul Wendt, kes endise Wene Wladimiri sõjakooli 4-kuulise kursuse täielikult lõpetanud, ülendatakse eeskujuliku teenistuse ja lahingutes ülesnäidatud wahwuse eest lipnikuks, 23-st jaanuarist f. a. arwates.

Sõjawägede Ülemjuhataja,
Kindralstaabi Kindral-Major **Laidoner.**

Väljavõtted Sõjawägede Ülemjuhataja päewakäskudest.

Nr. 540.

Tallinnas, 4. septembril 1919.

Et sõjawäe osade ja asutuste postijaadetuste kättesaamist kiirendada, panen minu päewakäsu 11-st jaa-

nuarist f. a. nr. 16 punkt 1 põhjal Narwa ja Walga postkontorite peale välja teist-postkontorite kohused järgmistele muudatustega:

1) Kõik postiasutused saadawad sõjawäe osadest ja asutustest saadud eht nende nime peale adresseeritud postijaadetused lähemasse välja teist-postkontorisse: Tallinnasse, Narwa ehk Walga, kus neid ära sorteeritakse ja adresside järele edasi läkitakse.

2) Teateid wäeosade asupaiga üle antakse teist-wäljapostkontorite juhatajatele selle lähemal asuwa diviisi staabi ülema poolt. Üleüldine dislokatsioon ja muud teated teiste frondil olewate wäeosade üle saadetakse Kindralstaabi Walitsusest välja.

3) Tegewasse wälke adresseeritud kirjad saadetakse kinnistes postipakettides lähemasse välja teist-postkontorisse, niisamuti ka sealt sorteeritult wäeosale lähemasse postkontorisse. Postipakettide peal ei tohi wäeosade eht asutuse nimetusi olla.

4) Kõik sõjawäe osad ja asutused on kohustatud oma adressi muutmise üle lähemale välja teist-postkontori juhatajale teadustama, postijaadetuste järele läkitamiseks; niisamuti ka tuleb teatada uuel asuhal lähemal olewasse postkontorisse posti väljaandmise üle.

5) Välja teist-postkontorite juhatajad on kohustatud sõjawälke adresseeritud postijaadetuste sorteerimist ustawate isikute peale panema.

Nr. 544.

Tallinnas, 5. septembril 1919.

Posti Peawalitsuse ülema teadete järele antakse sõjawäelaste käes olewates telefoni keskjaamades igasugu eraisikutele täiesti ilma maksuta kõnesid, pealegi mitte ainult kohaliki, waid ka üle teiste keskjaamade, see on kaugekõnesid, mis igas keskjaamas registreeritakse ja sellega Riigikontrolli rewideerimise alla käiwad.

Keelan ära sõjawäe asutustes olewate telefoni aparatide tarwitamise eraisikutele ja igasugused erakõned sõjawäe telefoni liinidel, ning kohustan sideülemaid selle üle walwama, et sõjawäe kesktelefoni jaamades ainult ametlikudets läbirääkimisteks telefoniihendus Postitelegrafi walitsuse alla kuuluwate magistraaljaamadega saaks antud, sellepärast et ainult ametlikud kaugekõned sõjawäe asutuste telefoni aparatideli rääkijatele sõjawäelastele lubatud on.

Sõjawägede Ülemjuhataja
Kindralstaabi Kindral-Major **Laidoner.**

Cesti sõjaväe mundri kirjeldus.

(Särg *).

Madruse talvepüksid.

Mustast kalewist, cest kinnised (Wene madruse püksi lõige), kinnipanemisets 6 nõõpi. Walmistatakse 4-8 suuruses.

Ühe de pükste õblemisets tarwitada riiet ja muud materjali:

Kalewit, laius 30 werf. 1 arf. 12 werf.
Pleekimata woodriiet, laius 16 werf., 1 arf. [2 werf.
Nõõpe 6 tükki.
Õmblusrulliniiti (200 jardi) . . . 2¹/₃ rulli.

Pükste mõõdud tsentimeetrites 4 kaswu tarwis õblemisets.

Suurus	Külje pikkus	Kete pikkus	Wärwli pikkus	Kete jämedus	Põlwe jämedus	Mit laius
1	108	82	49	71	52	54
2	106	80	47	68	50	52
3	104	78	45	65	48	50
4	102	76	43	63	46	48

1000 paari kalewist pükste peale tuleb teha järgmised kaswud: I — 250. II — 350. III — 350.

IV — 50.

Madruse talvepluus.

Mustast riidest, laia kraega, harilikult madruse pluusi laadi. Rinna ees 2 nõõpi reas ja waruka wärwli peal 2 nõõpi. Walmistatakse 3-es suuruses.

Ühe pluusi õblemisets tarwitada riiet ja muud materjali:

Musta kalewit või flanelli 2 arf.
Pael-linti või nõõri 2 „ 4 werf.
Nõõpe 6 tükki.
Õmblusrulliniiti (200 jardi) 1 rull.

Pluusi mõõdud tsentimeetrites 3 kaswu tarwis õblemisets.

Suurus	Pikkus tagant	Sainus pihalt	Sainus alt	Waruka pikkus	Wärwli lai	Krae tsekk lai
1	72	52	52	63	25	22
2	70	51	51	61	25	22
3	68	50	50	60	24	21

1000 talvepluusi peale tuleb teha järgmised kaswud: I — 250. II — 400. III — 350.

Madruse müts.

Mustast riidest, ümargune, ilma nolata, alumine äär ümbritsetud musta lindiga, kus laewa ja teenistuse-tõha nimi peal. Walmistatakse 7 suuruses.

Ühe mütsi peale tarwitada riiet ja muud materjali:

Musta kalewit või teist riiet, laius 30 werf, 2²/₃ werf.
Woodriiet, laius 16 werf. 4
Wahewoodrits totiriit, laius 16 werf. . . 2⁶/₁₃ „
Buldaniriit, laius 14 werf, mütsi higitõhna jaoks 1²/₅
Pappi ühe mütsi peale, pikkus 1 arf. 7 werf., laius 1 arf. 3 werf. 1¹/₂₀ poogn.
Õmblusrulliniiti (200 jardi) 2¹/₁₁ rulli
1000 mütsi peale tuleb teha järgmised suurused:
12¹/₄ werf. — 25 tükki. 12¹/₂ werf. — 125 tükki. 12³/₄ werf. — 200 tükki. 13 werf. — 300 tükki.
13¹/₄ werf. — 200 tükki. 13¹/₂ werf. — 125 tükki.
13³/₄ werf. — 25 tükki.

Madruse walge sumefärgi finise krae ja käitsetega.

Walgest riidest, Wene madruse särgi laadi, laia finise krae ja finiste wärwlitega. Krae ja närwli ääre peal 3 walget triipu — laius 1¹/₈ werf., triipude wahje ja krae ääre — triibu wahje 1¹/₈ werf. Walmistatakse 3 suuruses.

Ühe särgi õblemisets tarwitada riiet ja muud materjali:

Pleekimata pesuriit või teist walget riiet, laius 16 werf. 3 arf. 10 werf.
Walmis trükitud finine madruse krae ja käitset walgete triipudega 1 tükk.
Pael-linti, laius 1¹/₂ werf., särgi rinna paelts 12 werf.
Pael-linti, laius 1¹/₂ werf., särgi alumise ääre krookspaelats 2 arf.
Nõõpe warukate peale 2 tükki.
Õmblusrulliniiti (200 jardi) 1¹/₄ rulli.

Märkus: Kui krae ja käitset saawad tehtud finisest riidest ja walged triibud peale õmmeldud paelast, siis on tarwis:

Krae ja käitsete peale finist riiet, laius 16 werf., 10¹/₂ werf.
Pael-linti, laius 1¹/₈ werf., krae ja käitsete peale 7 arf. 14 m
Õmblusrulliniiti 1¹/₈ rulli.

Madruse walge sumefärgi mõõdud tsentimeetrites 3 kaswu tarwis õblemisets.

Suurus	Pikkus	Sainus pihalt ja alt	Waruka pikkus	Waruka pikkus ülewalt	Waruka laius alt	Rinna lahtisõige	Krae laius
1	85	70	54	26	14	22	23
2	82	70	52	26	14	22	23
3	77	70	50	25	13	22	23

1000 särgi peale tuleb teha järgmised kaswud: I — 250. II — 400. III — 350.

(Särgneb.)

Gesti rahwawäe ohwitseride kogu põhikiri.

I. Üleüldised määrused:

§ 1. Gesti Rahwawäe ohwitseride Kogu ülesanne on:

- a) arendada Ohwitseride eriharidust ja osavust;
- b) edendada üleüldist haridust ohwitseride seas;
- d) ühendada oma liikmeid ja kasvatada nende tselstel kohuse- ja autunnet;
- e) anda igale liikmele moraallilist ja juriidilist toetust;
- g) majanduslikelt aidata kogu liikmeid;
- h) võimaldada liikmetele wabal ajal igasugust lõbustust ja lahutust;
- i) kaasa mõjuda, et liikmete wahel sõbralit wahetorkb matšaks, mis sõjawäelase elutusega kokkufõlas oleks.

§ 2. Ohwitseride Kogu kui niisugune ei ole mingisugune poliitiline asutus.

§ 3. Kogu kinnitab sõja ajal Sõjawägede Ülemjuhataja, rahu ajal — Sõjaminister, misugused sõjawäe ülemad tähendatud aegadel kogu hooletandjad on.

§ 4. Kogu asub sõja ajal Sõjawägede Ülemjuhataja Staabi juures ja rahu ajal Sõjaministeeriumi juures.

§ 5. Kogu tegewuse piirkond on üleüldine kõitides Wabariigi sõjawäe osades ja asutustes.

§ 6. Paragrafis 1. tähendatud otstarwete kättesaamiseks on kogu õigus sektsioonisi asutada.

§ 7. Et ohwitseride eriharidust, haridust ja osavust tõsta, korraldab kogu kursusi, ettelugemisi, annab ajalehti, broshüüri, raamatuid j. n. e. wälja, korraldab ekskursioone teeb ettepanekuid wäljamaale tomandeerimiseks, asutab raamatukogusi j. n. e.

§ 8. Sõjawäe teenistuse wääriluse koitfeks asutatakse autokohus, kes töötab ohwitseride autodeksi põhjal.

§ 9. Kogul on õigus sisse seada abiandmise, matmise ja laenu kasjad, ühispoed ja teised abinõud.

Tähendus: Selles paragrafis nimetatud ettewõtete põhikirjad kinnitakse eraldi, rahu ajal Sõjaministri, sõja ajal — Ülemjuhataja poolt.

§ 10. Et liikmetele wabal ajal võimalust anda sporti ajada, selleks wõib kogu kõitfugu spordi gruppeid korraldada, nagu weesporti, jalapall, hokei, lawn-tennise ja muude mängude gruppeid, kiti, ratsajõidu, jalgratta ja auto sektsioone awada ja spordiwõistlusi toime panna.

§ 11. Kogu wõib awada klubisi, ühis-elumajasi j. n. e. ja toime panna ballisi, kontsertisi, dramaatilisi ja piduõhtuid ja muid lõbustusi.

II. Koosseis.

§ 12. Kogul on järgmised liikmed:

- a) auliikmed,
- b) tegewliikmed,
- d) lihtliikmed,
- e) toetajad liikmed,
- g) alalised külalised

§ 13. Auliikmeteks wõiwad olla isitub, kes Wabariigi sõjawägede, laewastiku eht ohwitseride kogu wastu on üles näidanud isearalisi teenuseid.

Auliikmed walitakse üleüldisel koosolekul, juhatusete ettepanekul. Auliikmetel on kõit tegewliikmete õigused.

§ 14. Kõit Gesti Wabariigi sõjawäe ja laewastiku ohwitserid on kogu liikmed.

§ 15. Kindralid ja staabi-ohwitserid ja kõit teised ohwitserid, kellel nende ameti järele wähemalt polgu ülema õigused, on kogu tegewliikmed.

Kõit rahwawäes teeniwad ohwitserid, kes tegewliikmed ei ole, on kogu lihtliikmed seni kaua, kuni nad kogu peatoosoleku poolt kogu tegewliikmeteks wastu wõetud ei ole.

§ 16. Kõigit tegewliikmetel on kogu koosolekutel healeõigus, ja nad walivad enesete tselkelt juhatusete, wanemate nõukogu ja rewisjoni komisjoni.

§ 17. Lihtliikmetel ei ole healeõigust ja neid ei wõi kogu ametitesse walida; muidu on neil kõit tegewliikmete õigused.

§ 18. Toetajad liikmed wõiwad olla kõit isitub, kes rahwawäes teeniwad ja kes mitte paragraf 14 alla ei kuulu.

§ 19. Alalisteks külalisteks wõidakse wastu wõtta igakõit Wabariigi kodaniku, kes kogu toetab ja tema põhimõtetelega päri on.

§ 20. Toetajatel liikmetel ja alalistel külalistel ei ole healeõigust, nad ei wõta kogu koosolekuteft osa ja neid ei wõi kogu ametitesse walida.

§ 21. Wäljamaa ohwitserid wõiwad kui külalised kogu tegewuseft osa wõtta peatoosoleku poolt määratud piirides.

§ 22. Toetajate liikmete ja külaliste wastuwõtmise korra töötab wanemate nõukogu wälja ja peatoosolek kinnitab juhatusete ettepanekul.

§ 23. Kogu peatoosolekuteft wõtawad osa tegewliikmete õigustega osatõnabade esitajad.

§ 24. Sõjakooli õpilastel (tabettidel) on rahwawäe ohwitseride kogus alaliste külaliste õigused.

§ 25. Tegewliikmete wastuwõtmine sõnnib kodukorra põhjal.

III. Juhatus

§ 26. Juhatuses on 5 isitub: esimees, 2 abiesimeest, sekretär ja tema abi.

Märkus: Kui esimees on maawäe ohwitser, siis peab üks abiesimees merewäe ohwitser olema ja wastupidi.

§ 27. Juhatusete juures on wanemate nõukogu, kes 12 liikmetest koos seisab ja kuhu walida tuleb igast eriala sõjawäe grupeft.

§ 28. Juhatus ja wanemate nõukogu walib peatoosolek.

§ 29. Juhatus walitakse kolme aasta peale; iga aasta astub wälja 1/3: esimesel kahel aastal liiju läbi, järgmistel aastatel wanaduse järele, kelle asemel uued walitakse. Endiseid juhatusete liikmeid wõidakse uuesti walida. Samal ajal walitakse wanemate nõukogu.

§ 30. Juhatusete ülesanne ja kohus on kogu asjade ligem juhatamine. Üksikute kohuste täitmist, mis juhatusete kanda on, wõib ühele eht mitmele juhatusete liikmele edasi anda.

§ 31. Üksikasjades on juhatusete kohuseft:

- a) selle üle walwamine, et liikmed täidaksid põhikirja ja kodukorra määruseft;
- b) otsustamine kogu waranduse kasuliku tarwitamise üle;
- d) nõudmiste alustamine kohtus ja nende peale koitmine kogu nimel;
- e) arwepidamine ja läbitäimine riigi ja muu asutustega;
- g) aasta aruannete ja eelarwete koituseadmine;
- h) peatoosolekute ja erakorraliste koosolekute koituseadmine;

- i) muude selles põhikirjas ettenähtud eht peakoosoleku poolt peale pandud kohuste täitmine.
- § 32. Wanemate nõutogu ülesanded ja kohus on:
- selle üle walmimine, et liikmete poolt täidetaks põhikirja määrused ja peakoosoleku poolt kinnitatud juhtkirjad ja juhtnõud.
 - eelõude ja kawade väljatöötamine ühel eht teisel põhikirja paragrafides ettenähtud aladel ja nende kawade juhatusese ettepanemine;
 - põhikirja muutmise kawade kokkuseadmine ühes juhatuslega;
 - algatuste korraldamine ühel eht teisel alal, mis peakoosoleku poolt otsustatud põhikirja järele;
 - muude ülesannete täitmine, mis peakoosoleku poolt kohusets tehtud eht põhikirjas ettenähtud (Särgneb.)

Üleüldine osa.

Wäikeriikide sõjawägi.

J. Soots.

21.

Schweitsi sõjawägi.

Kordamis kursustel formeeritakse rootudest polk ja wõetakse polguõppus läbi, siis formeeritakse brigaad ja wõetakse selle õppus läbi. Samal wiisil wõetakse ka diviis- ja korpusõppus läbi. Igas wäeosas õppimiseks antakse wõimalikult igauhe tarwis terve kursuse aeg.

Et sõjawägi suuremates wäeosades korralikult õpetatud wõiks saada, on igas diviisiringtonnas sõjawäe peaplats asutatud (place d'armes principale), kus harilikult jalawäe nekrutid õpetatakse. Wõnes diviisiringtonnas on ka 2 niisugust platti. Teiste wäeosade tarwis on ühtekokku 16 platti.

Sõjawäe peaplatsile on kasarmud ja ratsasõidu hooned ehitatud. Nende juures on ka õpetusplatsid ja lasteplattid.

Rõitides kasarmutesse wõib ühtekokku üle 36 tuhande mehe mahutada, nendest 22.440 wooditega. Tallides on üle 6 tuhande hobuse jaoks ruumi.

Suurte wäeosade kokkukogumise korral on wäeülemusel luba kõiki wabaid hooned, nagu aitu, turnimise saalid jne. sõjawäe tarwis ära kasutada.

Paremas sõjawäes olles (nekrutitooli aeg ja kordamisel käimised juure arwatud) teenitakse lipu all: jalawäes 109 päewa, ratsawäes 180, suurüükiväes 127 ja inseneriwäes 114 päewa. Alam-ohwitseride teenistuseaeg tuleb pikem, ohwitseridel veel pikem.

Raitsewäes olles käitakse kordamisel 4 aasta jooksul ainult üks kord, jala- ja inseneriwäes 5 päewa, instruktorigid 9 päewa, suurüükiväes 6 päewa.

Niisuguse lühikese aja jooksul, nagu Schweitsi soldat õppusel käib, on wäga raske tarwiliktu sõjaharidust omandada ka sarnasel wilunud küttil, nagu seda Schweitsi elanil harilikult on. Seda ära tundes tarwitab walitsus kõiki abinõusid, et rahwale wäljaspool wäeteenistust sõjaharidust anda. Üks neist abinõudest on sunduslik turnimise ja sõjaharjutuste õpetamine poislaste koolides. Seaduse järele peawad poisid, kes 10 — 12 aastat wanad, 2 tundi nädalas, kes 13 — 15 aastat wanad, 1½ — 2 tundi

nädalas turnimist õppima. Et selle tarwis juhatajaid leiduks, peawad rahwatoolidõpetajad, kui nad nekrutitoolis käiwad, sellekohase turnimise kursuse läbi tegema. Kui poisid üle 15 aasta wanaks on saanud, peawad nad harjutuste raskemad osad läbi tegema, nagu püssilaskmine, püssi puhastamine ja kokkuseadmine, jalakäimine pikematel teekondadel jne., kui sel ajal õppus veel sunduslik ei ole. Sellepeale waatamata on wabatahtliki õppijaid palju, sest juba 17 aasta wanadusest peale nimetatakse poisid, kelle terwis seda lubab, tagawäkke; ja sellest ajast peale kuni 44 aasta wanaduseni peawad nad iga aasta, mil nad lipu all teenimas ei käi, lasteplatil 30 püssikuuli wälja lastma.

Wõnehes gümnaasiumides on turnimine ja sõjawäe harjutuste tegemine kõigile õpilastele, wanaduse peale waatamata, sunduslik. Peale selle on nad kohustatud isearalisi wormi kandma. Neid õpilasi hakati kadeti-tideks kutsuma. See on „kadeti“ uuem tähendus.

„Kadeti“ wanem tähendus wiib meid teise abinõu juure, millega walitsus sõjaharidust katsub anda, nimelt nõndanime wabade feltside juure.

Paljudes linnades ja alewites astuvad kooliõpilased 12 — 16 aasta wanaduses wabatahtliselt kokku ja asutawad roodu, kus nad ohwitseri juhatusel umbes 3 tundi nädalas sõjaharjutusi teewad ja püssilaskmist õpivad. Neid roodusid, mis juba wanad asutused, nimetatakse kadetikorpusteks, õpilasi aga kadeti-tideks. Walitsus toetab kadetikorpused sellega, et neile püssid annab. Wõnel korpusel on ka suurüükid olemas.

Kes juba wanemad on eht koolis ei käi, nende tarwis on kütide feltsid olemas, mis samal alusel töötawad, nagu põhjamaa riikide wabad kütide feltsid. Walitsus annab neile laenu näol püssse, müüb alandatud hinnaga padruid ja jagab parematele lastjatele aupalkasid.

Peale kütifeltside on veel olemas wabad rewolw-rilaskjate feltsid, turnimise, ratsasõitjate, siilaehitajate ja rawitsejate feltsid. Rõiti neid feltsid toetab walitsus ühel eht teisel wiisil. Ratsasõitjate feltside, kui see feltis walitsuse poolt kinnitatud programmi järele ratsasõidu kursused toime paneb, annab walitsus hobuseid ilma hinnata.

Ka hoolitseb walitsus selle eest, et igas kantonis lasteplattid oleksid, kus kütifeltid kui ka sõjawäelased teenistuse wahel ajal wõiksid püssi lasta.

Toetus, mis erafeltsidele antakse, ulatab iga aasta üle miljoni frangi.

Niisuguste abinõudega suudetakse rahwa seas tarwiliktu hurwitust wäeteenistuse kohta alal hoida. Sellepärast ollakse nekrutitooli astudes oma teenistusega enam-wähem juba tutaw ja ka pärast ei unustata seda, mis lipu all teenides on omandatud.

B. Alamohwitserid.

Schweitsi sõjawäes on järgmised alamohwitseri astmed olemas: 1) weltweebel, 2) adjutant alamohwitser (üks bataljoni ja polgu staabi peale), 3) alamohwitser, 4) jefreitor. Jefreitor loetakse ainult Schweitsis alamohwitseriks, mujal on ta ainult parem lihtsoldat.

Et alamohwitseriks saada, peab sellekohane kursus läbi tegema, mis jalawäes 28, ratsawäes 52, suurüükiväes 35, inseneriwäes 28, administratiiv-asutustes 20 ja rawitusasutustes 27 päewa kestab.

Kursustele wõetakse ainult neid, kes peale nekrutitooli lõpetamise ühe kordamise-kursuse on läbi teinud

ja oma ülema käest tunnistuse on saanud selle kohta, et nad oskavad alamohvitseri kohuseid täita ja võivad alamohvitseri kursustele lastud saada.

Õppuse täiendamiseks on alamohvitseride erikoolid, nagu kütide, instruktore, ratsaväe ja suurtükiväe koolid. Instruktore kursused peetakse iga aasta mõni päev enne nekrutikooli algust.

Paremas sõjaväes teenib alamohvitser lipu all jalaväes 206, ratsaväes 302, suurtükiväes 290, infanteriväes 216 päeva.

Nagu valitsus lühikele aja lipu all teenimise pärast solbatite sõjaharidust vabade seltside taandu katub täiendada, niisama püüab ta seda ka alamohvitseride juures teha. Selleks otstarbeks on jalaväe-, ratsaväe-, suurtükiväe-, infanteri- ja muude väeosa alamohvitseride seltsid olemas.

C. Ohvitserid.

Et ohvitseriks saada, peab kas politehnitumi sõjaväe jaostond ehk mõni ohvitseride ettevalmistamise kool läbi tegema.

Esimene on Zürichi politehnitumi juures. Wastu võetakse wabatahtlisi. Õppus kestab üks aasta. Kes eskama läbi teeb, ülendatakse leitnandiks.

Ohvitseride ettevalmistamise koolid on mitu igasugu sõjaväe tarwis. Kooli astuvad need alamohvitserid, kes instruktorena nekrutikooli kursuse läbi on teinud, sellesamas ametis ühel kordamise kursusel käinud ja oma bataljoni ohvitseride käest tunnistuse on saanud selle kohta, et nad ohvitserideks kõlbulised on. Kursus kestab jalaväe koolis 42, ratsaväe koolis 60, infanterikoolis 63, suurtükiväe koolis 105, ravituskoolis 28, veterinaarkoolis 35 ja administratiivkoolis 35 päeva. Kes kooli lõpetab, ülendatakse alamleitnandiks.

Kui lühikele aja jooksul on võimata täielikumalt sõjaharidust saada, sellepärast on teenistuse muutmise ja ülendamise auksõnad harilikult ainult mõne kursuse ehk kooli lõpetamise järeldufel võimalik.

Enne nekrutikooli algust peetakse ohvitseridele, niisama nagu alamohvitseridele, instruktore kursused, mis jalaväes 8, ratsaväes 41, infanteriväes 8, administratiiv- ja ravitus-osaes 21 päeva kestab.

Erihariduse täiendamiseks on järgmised ohvitseride koolid olemas: 1) kütide kool jalaväe ohvitseridele iga diviisi juures, kus õppus 28 päeva kestab; 2) ratsaväe taktika kool, eskadroni, polgu ja brigaadi komanderide tarwis, kus kursus 12 päeva kestab; 3) suurtüki lastmise kool väeosa ohvitseridele, kus õppus 35 päeva kestab; 4) infanteride kool, väeosa ohvitseride tarwis, kus õppus 20 päeva kestab; 5) haavaarstimate kursused sanitarohvitseride tarwis, kus õppus 15 päeva kestab; 6) administratiivkool wanemate ohvitseride tarwis, kus õppus 28 päeva kestab; ja 7) loomaarstide kool, kus õppus 14 päeva kestab.

Peale nimetatud ohvitserikoolide, mis suuremalt jaolt sõjaväe osade juures asuvad, on veel wiis keskkooli olemas, millede ligemaks juhatajaks ja instruktoreks sõjaväe keskkoolide juhataja on, kes ühtlasi Schweitzi ühisuse sõjadepartemangu s. o. sõjaväe keskwalitsuse liige on.

Üks keskkool on nooremate ohvitseride tarwis, kes roodu, eskadroni ehk batarei komanderiks tahavad saada; selles koolis kestab õppus 42 päeva.

Teine keskkool on nende jalaväe kaptenite tarwis, kes sellesse auksõnadesse alles on tõstetud. Õppus kestab 42 päeva.

Kolmas keskkool on jalaväe majorite tarwis. Õppimise aeg 21 päeva.

Neljäs keskkool peetakse üle nelja aasta ükskord kõige väeosa alamkõrvalt tarwis, kes alles hiljuti sellesse auksõnadesse on ülendatud. Õppuseaeg 20 päeva.

Viies keskkool peetakse iga aasta, kuid korda mööda ühe korpusse wanematele ohvitseridele; õppimise aeg 16 päeva. Pärast kursuse lõpetamist saadetakse need ohvitserid ühes oma korpusse komanderiga sellesse korpusse, kus sel aastal manöövrid peetakse, manöövrite wahemeesteks. Kursus peetakse harilikult selle korpusse ohvitseridele, mille piirkonnas aasta pärast manöövrid tulewad. Sel teel valmistatakse ohvitseri nende ametite peale ette, mis neil manöövrite ajal pidada tuleb.

(Järgneb).

Seisukord meie väerindadel.

Minew nädal oli kõigil meie väerindadel võrdlemisi waitne. Waenlane tegevus avaldus ainult meie ja waenlase poolt tugemate salkadega ettepoetud aktiivsetes maatuulamise käituses ja perioodilises suurüki tulewahetuses.

Jamburi sihil oli wastastitune tulewahetus võrdlemisi elav mere ja järvede wahelistel kitsustel ja Narwa-Jamburi maantee ja raudtee piirkonnas. Meie luurajad, kes kaugemal waenlase seljataga luuramiskäitudel käisid, on selgete teinud, et waenlane, kes nädal tagasi oma jõudusid lääne pool Luuga jõge wahetpidamata suurendas, nüüd suurema osa oma wägedest tagasi Jamburi on toonud. Sealt saadab ta neid arwatawasti Luuga piirkonda, kus wiimasel nädalal Põhja-Lääne armeel ajutiselt edu oli. Lutski mõisast on waenlane 4. kommunistlike ratsapolgu tagasi Jamburi wiinud; Porhowskaja ja Frankurtskaja asundused on waenlase wägedest peaaegu tühjad. Suurtükiväe poolest on waenlane Jamburi sihil veel kõwenenud, iseäranis palju on rasket suurtükiväge juure toodud. üle Luuga jõe ehitab waenlane Jamburi ümbruses kolmes paigas silda, millede puudid juba üles on seatud. Sellest mõib järeldada, et waenlane siin suuremale operatsioonile ette valmistab, kuid sunnitud taganemise tõttu Luuga raioonis wiimasel nädalal oma kawatsusi edasi pidi lükama. Sõjaliselt passiivne olles on waenlane meie sõjalise jõe nõrgendamiseks uue wõitlusviisi tarwitusele wõtnud. Nimelt loobitakse meie seisukohtade ette mitmesuguseid lendlehti, enamist ajakirjandust ja kirje, millede meie sõdurid üles kutjutakse praeguselt liinilt Narwa jõe taha lahkuma, kuhu punased enam järele ei tulla. On märgata punaste püüet meie sõduritega wennastust sobitada.

Pihkwa ja Põtalowo sihtidel oli endist wiisi waitne. Waenlane on igal pool meie laewitute ette asunud ja wõtab tugewate salkadega luuramise otstarbel pealetungimisi ette, mis seni kõik meie tulega tagasi on löödnud. Oma väeosa, mis Pihkwa operatsiooni ajal läänepool Welikaja jõge opereerisid, on waenlane osalt Pihkwasse referwi, osalt tagasi Düna-buri ja Luuga sihtidele saatnud. Meie wastas töötamad endised selles raioonis opereerinud waenlase wäeosa, osalt teiste nimede all; waenlane muudab oma

wäesofade, nimetusi peaaegu iga nädal. Ka püüab waenlane ennast meie kaewitute ees kindlustada, mis meie tulega igatord nurja aetakse. Seisutohad kõigil meie wäerindabel on endised.

Wene Põhja-Lääne armee oli minewal nädalal ägedates wõitlustes pealetungima waenlasega Pihkwa-Dudowa sibil ja jatkas waenlase tagaajamist Luuga sibil.

Dudowa-Pihkwa sibil on waenlane üle Sheltšha jõe tulnud ja tungib suuremate jõududega peale. Paiguti on Põhja-Lääne armee osad siin waenlase ülewõimu ees taganema sunnitud. Wõitlused on käimas Tarahowa, Samogilje, Gatrashchi ja Wolanowa külade liinil, umbes 30—40 wersta lõuna pool Dudowat. Luuga sibil ajasid Wene Põhja-Lääne armee osad waenlast taga kuni Sabsti ja Krasnaja Gora küladeni, mis 20—30 wersta põhja-ida pool Luuga linna, kuid abi saanud waenlase ülewõimu tõttu tulid Klesuschchi küla—Sjaberstojke järwe liinile tagasi. Waldi-Sabsti ja Klenna külade liinil Luuga jõe ääres oli ainult harw tulewahetus.

Üleüldiselt lootuwõttes võib ütelda, et seisutord tõikidel meie wäerindabel endist wiisi kindel on.

Rahing aeroplaanilt waadelduna.

(Uhe Saksa sõjalenduri kogemused maailmasõjas.)

R. Requadt.

(Järg.)

Äkki lõpetas Saksa suurtükivägi tuleandmise. Lastewäljatused kustusid tema pool peaaegu täiesti, plahwatuste arv wähenes märksa, maa oli nagu suitsew rühunil pärast tulekahju. Wene kaewitutes tekkis nüüd kohe elaw liikumine, niihästi eelliinil kui ka tagapool. Warjutujude arv kaewitutes suurenes ruttu, nad liikusid korralt läbisegamini, läksid ettepoole, kaewitub läksid tumedamaks, tumedad kogud ikka liikuwamaks, brustweeride kohale ilmusid kohe wäiksed hõbepilwetejed, nende arv suurenes alataja, warsti oli nendest peenike walge pael saanud. Äkki: Saksa suurtükivägi hakkas uuesti lastma, kaewitub muutusid jälle filmapiltfekt keewaks suitsu ja tule mereks, pöörase kiirusega järgnes plahwatus plahwatusele, määratumad tolmu-pilwed walgusid üles, segatud mustade ülespaisatud punktidega. Kohe muutus kõik jälle aratundmatuks.

Niisugust taktikat tarwitatakse sagedasti positsioonisõjas. Sellega meelitatakse wastase jalawägi, kes tormijooksu ootab, kaewitustest wälja, et siis weel suurema hooaga tuld anda, mislähbi ninapidi weetud wastane midugi suurt kahju saab.

See kordus weel mitu korda, kuni asi wiimaks tõsiselt läks. Saksa suurtükiväe tuli wõeti korraka Wene kaewitute pealt ära ja juhiti tahapool, tihedat tuletofet eelmiste ja tagumiste kaewitute wahel sünnitades. See sündis filmapiltfekt: pill tuhkjashall suitsumüür, wäiwilkollaste tulejussustega läbi põimitud, kaswas nagu maa seest wälja ja seadis end Wene kaewitute keskele, esimesi tagumistest lahutades.

Nüüd kargasid Saksa kaewitustest wäiksed keeglipoisid wälja ja liikusid, weidraid nukuliigutusi tehes, Wene kaewitute poole, hoolimata Wene suurtükiväe marutulest, mis Saksa kaewituid kattis. Efti kargas wälja üksainus, kohe selle järele mitu korraka, äkki oli neid nii palju, et wõimsta oli neid lugeda, igauks paar sammu üksteisest eemal. Granaadituledest hüppasid nad wälja nagu tonnad tiigist, jooksid metsadest, kintude ja wallide tagant nagu jäneped

kapsaiaasi: — terwe maa sülitas korraka niisuguseid wäikseid poisja wälja. Kõit tungisid edasi, nagu oleks neid keegi tõmmanud, puperdashid läbi suitsupilwede, mõned kutsusid äkki ümber, teised keerutasid enne weel mõni kord ringi, nagu kala weepinnal, kui ta surmawalt on tabatud, ja alles siis langesid nad kottu, mõned löid upertuuti, nagu wäiksed lapjed kuterpalli laewad, teised lendasid suitsus ja tules õhku, jussatawasti granaadiplahwatusest tabatud, kutsusid siis mustade tükkidena maha tagasi, mõned haawatud warusid kaewitutesse tagasi, kust praegu olid lahkunud, teised jäid kiigutamata, wõi ainult wähe wõpatades, maa peale lamama.

Niisuguses segaduses jõudsid keeglipoisid kuni Wene seisutohadeni, hüppasid läbi hõbepilweteke ja kadusid ülepea-kaela mustawatesse kaewitutesse, paljud jäid traattõkete külge rippuma, mõned neist rabelisid jälle lahti, kuna teised sinna jäidki.

Äkki oli wahewäli keeglipoistest tühi. Paiguti oli see ruttu sündinud, paiguti aeglasemalt, mõnes kohas ei jõudnudki nad Wene seisutohadeni, nad niideti Wene tulega suuremalt osalt maha, ja need wäikesed, kes üle jäid, jooksid ülepea-kaela Saksa kaewitutesse tagasi. See juhtus siiski ainult kolmel wõi neljal kohal, muudu oli tormijooks igal pool korda käinud.

Tormijooksjad oli Wene kaewitutesse tunginud. Wõitlus, mis siin nüüd algas, ei olnud selgesti ära tunda. Jälle liikusid kaewitutes warjulised kujud sinna ja tänna, tuggawad hõbepilwetejed tõusid üles; mõned wäiksed keeglipoisid kargasid wahel kaewitute brustweeridele, kadusid siis jälle, suurtes granaadilaukudes oli tumedat tihinat näha, muud ei olnud midagi ära tunda, — hall wing lasus kaewitute kohal.

Kui tormijooks algas, oli kummagil pool referwisseisutohades elawust märgata. Saksa pool tulid teise liini kaewitustest, kintude tagant, metsatukladest tats wõi kolm uut tormijooksu ahelat nähtawale. Need hallid ahelad liikusid laialtõmmatult edasi, osalt hüpetega. Wene suurtükide pommid wuhisesid alataja nende wahel, sellest tekkisid suured wahed ahelasse, terwed read kadusid suitsupilwedesse. Wahel, kui suurtükitali mõnda kohta koondus, jooksid mehed suures ringis selle ümber. Ülewalt paistis, nagu oleksid wäiksed tüdrukud seal ringmängu tantsinud. Mõned neist kutsusid jälle ümber, teised jooksid tagasi, suurem osa jõudis siiski Wene seisutohadeni. Siin kadusid nad kaewitutesse, nagu esimesedki. Warjude mäng läks nüüd tihedamaks, kaewitustest kaewitutesse hüppawate keeglikujude arv läks suuremaks, edasitungimine läks tiiremaks. Arawdetud maa-ala laienes kuni Wene tõksetuleni.

Wenelaste pool sülitas maa referwisid niisamuti wälja nagu sakslaste poolgi. Nüüd aga sai Saksa suurtükiväe ülekaal tuntawaks, nähtawaks, otustawaks. Sakslased wõisid oma suurtükide ja lastemoona rohke tütte Wene kaewitute wahel alalist tõksetuld pida, mis wenelasi takistas referwisid ähwardatud kohadele appi toomast. Wene suurtükivägi aga wõis ainult wäga puudulikku tuld Saksa kaewitute wahel hoida, mispärast sakslastel wõimalik oli uusi abiwägesid juure tuua, ilma et nad selle juures rasteid kaotusi oleks kannud. Nii olid Wene seisutohad warsti ära wõetud.

Waheajal lahkus Saksa tõksetuli uuesti. Nagu midagi otsides lobas ta maad mööda ümber. Ühtlasi hakkas Saksa jalawägi edasi tungima. See liikumine oli küll rohkem manöwri laadi. Kunstlikud seisutohad olid ära wõetud, nüüd wõideldi looduslike

seisukohtade pärast. Wenelased püüdsid referwide juuretoomisega hutatust ära hoida. Raskest batareid läksid uutele seisukohtadele, kusjuures nad kui lastewankrid paistsid etteratendatud manguhobustega. Nõgudes, lünkade taga, metsatukkade wahel, keset külasid seati suurtükid üles ja hakati lastma. Saksa batareid wastasid warsti, esiti schrapnellidega. Juba esimesed kogupaugud mõjusid wäikesed teeglipoosid suurtükide ümber läksid elawamaks, mõned osisid kiirete ja nurgeliste liigutustega kusagil kaitset, teised tõmbasid endid suurtükide taga kossi. Ei aidanud midagi: warsti lamasid mõned neist liigutamata suurtükide kõrwal.

(Järgneb)

Segateated.

Töö ja Hoolakande ministeeriumi teadaanne kooliõpilaste-sõdurite ja langenud sõdurite laste kooliraha asjus.

Töö ja Hoolakande ministeeriumi Hoolakande osakond paneb ette kõigile, kellel Njutise Walitsuse määruste põhjal 22. apr. 1919 a. (Kiigi Teataja nr. 28—1919 a.) ja 1. aprillist s. a. (Kiigi Teataja nr. 22—1919 a.) õigus prii kooli peale riigi kulul, sellekohaste palwedega maakonna ja linna hoolakande osakondade poole aegsasti pöörata, sest wiimased peawad oma rahandumisega ministeeriumi mitte hiljemalt kui 5. novembril s. a. esinema.

Soomitaw oleks, kui koolide juhatajad selle asja peale laste tähelepanemist juhtisid.

Nõukogude Wenemaa sõjawägede suurus.

Tallinnas ilmuma Wene lehe „Sw. Rossia“ teadete järele seisab loju Wenemaa enamline sõjawägi 16 armeest koos. Sõjawäge oleks ükfitutel wäerindadel järgmiselt:

Põhja wäerinnal . . .	39.000 meest.
Lääne „ . . .	167.000 „
Lõuna „ . . .	146.000 „
Ida „ . . .	133.000 „
kokku 435,000 sõjameest.	

Ameerika sõjawäe suurus Siberis.

Wilsoni teadete järele 25. augustist on Siberis käesolewal filmapilgul 8000 Ameerika sõjawäelasi. Talwe alguseni saadab Ameerika sinna weel 400 meest.

Inglise wäed lahkuwad Arhangelist.

Arhangelist telegrafeeriti 4. sept. Londoni: Kõit Inglise ja wäljamaa saatkonnad sõitsid täna Inglismaale. Samal laewal sõitsid kodumaale ka wiimased korrallitud sõjawäeosad. Reuter teatab, et enne sadamate kinnitülmametamist kõit Inglise wäeosad Arhangelist ära wiitakse.

Sõja ringkonnakohtu istumisel 10. s. k. p. oli järgmine riigi warandusega äritegemise ast arutusel:

Märtsi kuul s. a. sai miilits teada, et Scheibe mineralwee tehasesse S. Tartu maanteel oli toodud üks koorem gasoliini, kuna gasoliiniga kauplemine siis keelatud oli. Scheibe ärijuhi Behrens'i seletuse järele, oli tema tuttaw Tenn selle gasoliini Scheibe aita hoiu peale toonud. Tenn'i kättesaamisega tuli terve rida kaasfüüdlasi awalitaks. Nimelt oli inseneribataljoni ülem, alam-kapten Römberg, oma sugulasele Edgar

Schmiedeberg'ile orderi annud gasoliini wäljawõtmiseks sadama aitadest ja selle äramüümiseks, lubades saadud raha pooleks teha. Gasoliini kättesaamiseks ladust oli ladu kirjutaja Artur Ewartson Schmiedeberg'ile abiks olnud ja pidi selle eest 500 marka tasu saama. Kohe leidis ta Schmiedeberg wahelkauplejad Edgar Reldrimägi ja Friedrich Sauemägi, kes gasoliini Tenn'i abil Scheibe ladusse toimetasid, nitkausats kui ostja leidub. Kuna Tenn pidi ostjat leidma, kes kohe raha wõib wälja maksta.

Kohtus salgas alam-kapten Römberg oma süü ja seletas, et orderit tema Schmiedeberg'ile gasoliini wäljawõtmiseks ja äramüümiseks ei ole annud, seal juures selgeks teha püüdes, et Schmiedeberg on tihti tema juures käinud, ta wahest üksi tema korteris olnud, kust ta ta orderi wõis warastada. Tunnistajatena kohtusse kutsutud Schmiedeberg'i ema ja õde teatasid aga, et sel päewal, kui gasoliini asi wälja oli tulnud, alam-kapten Römberg oli käinud palumas, et kohtualune Schmiedeberg kõi süü oma peale wõtaks, muidu ennast maha lasta ähwardades.

Ka salgasid oma süüd Tenn ja Ewartson. Esimene püüdis selgeks teha, oma poolt kaasa toodud tunnistaja läbi, et ta ainult kaasa aitanud on aita muretseda kauba hoidmiseks, sellest aga mitte teades, mis kaup selle koormas oli. Gasoliini ostmise ja edasimüümise katseid pole ta teinud. Kohtualune Ewartson seletas, et ta Schmiedeberg'i poolt ladusse toodud orderi järele on gasoliini wälja lastnud anda, sest order oli õige olnud. 500 marga tasu saamise üle ei teadnud ta midagi seletada.

Teised kohtualused Schmiedeberg ja Reldrimägi tõendasid, et Ewartson ei teadnud küll, kuhu gasoliini läheb, aga et ta neid tundis, kui mitte inseneripataljonis teeniwaid rahwawäelasi, siis pidi ta ometi arwama, et asi kahtlane on, ja sellepärast ta küsis omale 500 marka tasu, mida temale ta lubati.

Sõjawäe prokurör nõudis kohtualustele walju karistust, selles mõttes, et neid kui esimesi kättesaadud riigi waraga angeldajaid teistele hoiatuses waljult muhelda. Kohtualuseid kaitsefid wann. advokadid Beel, Birt ja Idell ja kroonu kaitseja al.-leitnant Sorra.

Kohus leidis kõik kohtualuseid süüdi olemat ja mõistis al.-kapten Römberg'i isääraliste õiguste kaotamiseks üheks aastaks wangiroodu, Schmiedeberg'i, Sauemägi ja Reldrimägi isääraliste õiguste kaotamisega 8 kuuks wangiroodu, Tenn'ile ja Ewartson'ile kaks kuud wangistust. Al.-kapten Römberg ja Ewartson mõeti kohe wahi alla. Teiste kohta lükati karistuse äraistumine sõja lõpuni edasi.

Sõdurite sport.

Kalewlaste Malewa Spordi Salk.

Noore Eesti Wabariigi sõjawäe terwislist ja kaswatuslist külge tähtsaks pidades, mida tarwikindla ja mitmekülgsel spordilise tegevuse läbi saamutatakse, leidis Kalewlaste Malewa tarwikuluks Wägede ülemjuhataja poole pöörda ettepanetuga organisatsiooni loomisest, mille ülesandeks oleks Wabariigi sõjawäes spordilist liikumist korraldada ja elustada. Üksitud wäeosad on omal algatusel spordi alal juba mõndagi kawatsenud, kuid kontakti ja tekkoha puuduse tõttu pole suudetud suurt ära teha. Tundus tarwidus organisatsioonist, mille ülesandeks oleks spordi abinõude ja kirjanduse

soetamine, ettelugemiste, kursuste ja võistluste korraldamine, ja seda võimalikult kõitides spordiharudes.

Küüd on selles suhtes esimene tegelik samm tehtud. Wägede Ülemjuhataja poolt kinnitati 24. augustil s. a. wanematest sõduritest sportlastesi koosseisew Kalewlaste Malewa Sall. Salga ülesanded on järgmised:

- 1) Spordilisi loenguid ja praktilisi harjutusi korraldada kõitides tegewuses ja tagawara wäesofades, sõjatoolides, kaitsealitudes ja organisatsioonides, mis sõjawäelise ülesomuga.
- 2) Soetada harjutusabinõusi ja spordilist kirjandust sõjawäele tema ametliku healekanst ja "Sõdur'i" läbi.
- 3) Spordisalgate tegewustaraste kuulustid järgmised spordiharud:
 - a) — kerge ja rastejõustit, b) — turnimine,
 - c) — wabaharjutused, d) — weesport, e) — talweesport, f) — jalapall ja n. e.

Teadagi, et üle kõ meie weel sportlasteks ei saa, selleks lähed aega ja tööd tarwis. See tahtrüie juures aga, kus kõit asjast huwitatud käed kiilge panemat, saame algatuse konarlustest kergemini üle ja jõudjasmalt sibile.

Igafuguste teadete saamisets tuleb pöörata Kalewlaste Malewa Spordi Salga poole, a. r. järele: Tallinn, Pikk tänav 47.

Kalewlaste Malewa Spordi Salga Pealik
Ohwitseri K. t. K. Klein.

Tallinna garnisoni sõdurite kergejõustiku võistlused 13. ja 14. sept. 1919.

Ülewaate saamisets meie sõjawäe senise spordilise tegewuse kohta Tallinna garnisonis, korraldab Kalewlaste Malewa Spordi Sall laupäewal 13. ja pühapäewal 14. septembril s. a. Kalewi spordiplaasil Gosiiori tänaval kergejõustiku võistlused järgmise taru järele:

Laupäewal, 13. sept. 1919 a., Pühapäewal, 14. sept. 1919 algus kell 4 p. l. a., algus kell 2 p. l.

1. 100 mt. jooks (eeljooks)	1. 100 mt. jooks (lõpp)
2. Kuultõuge.	2. Katsuseheitmine.
3. Kaugushüpe hooga.	3. Kõrgushüpe hooga.
4. Odawiske.	4. Granaadi wiske.
5. 300 mt. jooks.	5. Kottjooks (60 mt.)
6. Piirkõndimine.	6. Kõiewedu (lõpuvõistlus)
7. Kõie wõju (eelwõistlus)	7. 1000 mt. jooks.
8. Remandojooks 2000 mt.	8. Teatejooks 5 x 234 mt
9. Kepphüpe.	9. Jalapalli kauguslõök.

Wäljaspool kawa esineb Tallinna Tagawara Polgu õppepataljon pühapäewal 14. sept. wabaharjutustega muusika saatel. Ülesandmistele tähtaeg lõpeb 13 sept. kell 12 päewal Kalewlaste Malewa Spordi Salga büroos, Pikk tänav 47.

Wastutaw toimetaja: Kindralstaabi polkownik Rint.
Wäljaandja: Wägede Ülemjuhataja staab.

Sõjawäe Topografia Jaoskonna

wäljaandel on ilmunud:

Eestimaa kaart. Mõet 10 wersta tollis.

==== Hind 8 marka. ====

Eestimaa kaart. Mõet 15 wersta tollis.

==== Hind 4 marka. ====

Meie wäerinna liin 14. juunil 1919.

==== Hind 2 marka. ====

Jda-Euroopa kaart. Mõet 175 wersta tollis.

==== Hind 2,50 marka. ====

Eestimaa teede kaart.

Mõet: 25 wersta tollis. Hind 2 marka.

Fihkwa ümbruse kaart. Mõet: 3 wersta tollis.

==== Hind 2 marka. ====

Sandi raamatukauplustest ja Sõjawäe Topograafia Jaoskonnast, Tallinnas, Lai tänav nr. 39 (teiselt korral).